

THL:n toimenpidekoodit, Lääkärisopimuksen toimenpidepalkkiot, asiakasmaksut ja Kela-korvaus: Vuoden 2023 muutokset ja vastauksia ennakkokysymyksiin

Ulla Harjunmaa, Nora Savanheimo, Sari Helminen, Tuula Kock

Vuoden 2023 alussa voimaan tulleet muutokset

SCG Hampaan pinnan infiltraatiohoito

Toimenpiteillä tarkoitetaan hammaspinnan käsittelyä kariesvaurion pysäyttämiseksi tai kiillevaurion korjaamiseksi. Ei käytetä tavanomaisesta fluorikäsittelystä.

- **SCG01 Resiini-infiltraatiokäsittely, vapaa hammaspinta**

Resiini-infiltraatiokäsittely hampaan vapaalle pinnalle. Toimenpiteeseen sisältyy hampaan eristäminen, käsiteltävän hammaspinnan puhdistaminen ja käsittely sekä viimeistely. Merkitään hammaskohtaisesti.

- **SCG02 Resiini-infiltraatiokäsittely, hampaan välipinta**

Resiini-infiltraatiokäsittely hampaan välipinnalle. Toimenpide sisältää hammasvälin laajentamisen samalla käynnillä. Jos laajentaminen tehdään erillisellä käynnillä, käytetään laajentamisesta koodia SXC05.

Kela: SCG02:n korvaus sisältää myös hammasvälin mahdollisen laajentamisen, ei korvata erillisenä

Toimenpiteeseen sisältyy hampaan eristäminen, käsiteltävän hammaspinnan puhdistaminen ja käsittely sekä viimeistely. Merkitään hammaskohtaisesti. (HUOM: Sisältää myös saman hampaan vapaiden hammaspintojen käsittelyn samalla käyntikerralla.)

- **SCG03 Muu hammaspinnan käsittely (UUSI)**

Muu hammaspinnan käsittely aktiivisen kariesvaurion pysäyttämiseksi. Toimenpide sisältää käsiteltävän hammaspinnan puhdistamisen ja käsittelyn 1—6 hampaaseen. Toimenpiteellä tarkoitetaan esimerkiksi hopeadiamiinifluorikäsittelyä. Ei käytetä tavanomaisesta fluorikäsittelystä. VI 2.

- **SCG04 Muu hammaspinnan käsittely, laaja (UUSI)**

Muu hammaspinnan käsittely aktiivisten kariesvaurioiden pysäyttämiseksi. Toimenpide sisältää käsiteltävien hammaspintojen puhdistamisen ja käsittelyn vähintään 7 hampaaseen. Toimenpiteellä tarkoitetaan esimerkiksi hopeadiamiinifluorikäsittelyä. Ei käytetä tavanomaisesta fluorikäsittelystä. VI 4.

Kysymys infiltraatiohoidosta

- Mitä koodia käytän kiilteen remineralisaatiokäsittelyssä esim. Curodontilla tai muulla vastaavalla aineella?
 - Toimenpide vastaa resiini-infiltraatiota. Voidaan käyttää koodeja SGC01 ja -02. Merkitään hammaskohtaisesti.
 - (Kooditekstillä muokkaustarve tulevaisuudessa, jotta ei sulje pois muita vastaavia käsittelyjä)

SAE Hoitovasteen arviointi 1/3

- **SAE01 Hoitovasteen arviointi, suppea. VL2 Vähintään 10 min.**

Usein esimerkiksi juurihoidon, hammasinfektion ja yksittäisen limakalvomuutoksen hoitovasteen arviointi, anestesiahammashoidon jälkeinen seuranta ja oikomiskojeoidon vasteen arviointi kuuluvat tähän koodiin.

- **SAE02 Hoitovasteen arviointi, perustaso. VL3 Vähintään 20 min.**

Usein esim. aktiivisen kariksen pysäytysoidon, gingiviitin, alkavan parodontiitin, limakalvosairauksien tai oikomishoidon hoitovasteen arviointi kuuluvat tähän koodiin.

- **SAE03 Hoitovasteen arviointi, laaja VL4 Vähintään 30 min.**

Esimerkiksi keskivaikean parodontiitin hoitovasteen arvio. Usein tarvitaan myös diagnostisia lisätutkimuksia arvioinnin pohjaksi.

- **SAE04 Hoitovasteen arviointi, erittäin laaja. VL6 Vähintään 45 min.**

Esimerkiksi vaikeiden kiputilojen, laaja-alaisen, vaikean parodontiitin tai vaativan oikomishoidon hoitovasteen arvio. Käytetään myös, kun jatkohoito vaatii moniammatillista suunnittelua. Usein tarvitaan myös diagnostisia lisätutkimuksia arvioinnin pohjaksi.

SAE Hoitovasteen arviointi 2/3

Hoitovastekoodilla mahdollistetaan hoitotulosten seurannan arviointi, joka on osaltaan myös hoidon laadun seuranta. SAE-kodeja käytetään jatkossa myös oikomishoidon tuloksen arvioinnin (kun arvioidaan valittua hoitolinjaa ja sen toimivuutta) ja lopputarkastuksen yhteydessä

Käytetään diagnosoidun sairauden tai hoitoa tarvitsevan tilan seurannassa, kun arvioidaan tehdyn hoidon vastetta samassa hoitojaksossa, hoitosuunnitelman mukaisesti. Tarvittavat lisätutkimukset, esim. kuvantaminen ja patologiset näytteet merkitään omilla koodillaan. SAE-koodin kanssa samalla käynnillä ei käytetä SAA-, SAB- ja SAD-kodeja. Kun tehdään uusi suun ja hampaiston kokonaistutkimus ja hoitosuunnitelma, käytetään SAA-kodeja.

SAE-toimenpidekoodit ovat aikaperusteisia. Aikaperuste liittyy hoidetun sairauden tai tilan sekä toteutetun hoidon laajuuteen ja vaativuuteen. Hoitokäynnillä voidaan käyttää vain yhtä SAE01- SAE04-toimenpidekoodia kuvaamaan näihin toimenpiteisiin käytettyä aikaa. Lisätutkimuksiin käytettyä aikaa ei sisällytetä tämän koodin valinnan perusteena olevaan aikaan. Hoitokäynnillä voidaan tehdä muitakin hoitotoimenpiteitä, mutta niihin käytettyä aikaa ei sisällytetä tähän koodin.

SAE Hoitovasteen arviointi 3/3

- Palkkioiden osalta hoitovasteen arvioinnin, seulonnan ja lopputarkastuksen koodit säilyvät ennallaan. Tarkemmat tiedot löytyvät terveystieteiden hammaslääkärien palkkiokoodien ja THL:n koodien välisistä yhteneväisyyksistä tehdystä taulukosta Hammaslääkäriliiton jäsensivuilta.
- Kelan korvattavien toimenpiteiden luettelo on hammaslääkäripalkkiotaksaan otettu hoitovasteen arvioinnin koodit SAE01-SAE04. Suuhygienistinpalkkiotaksaan on lisätty koodit SAE01-SAE02, koska suuhygienisti ei voi sairausvakuutuksesta korvattuina määrätä diagnostisia lisätutkimuksia, joita usein tarvitaan hoitovasteen arvioinnin tueksi laajemmissa toimenpiteissä SAE03-SAE04. Kela korvaa hoitovasteen arvioinnin sekä hammaslääkäri- että suuhygienistinpalkkiotaksasta vain, kun hammaslääkäri on merkinnyt hoitosuunnitelman potilasasiakirjoihin.

Kysymys: Hoitovasteen arviointi -koodit

- **Käytänkö SAE- hoitovasteen arviointikoodeja vuosittaisen suun limakalvotutkimuksen yhteydessä, vaikka en kontrolloi hoidon/lääkityksen vaikutusta, vaan tutkin potilaan limakalvot kauttaaltaan ja otan tarvittaessa myös valokuvia?**
 - Käytetään tutkimuksen sisällöstä riippuen SAA01 tai SAA03 tutkimuskoodia. Valokuvaukselle oma koodi.
- **Käytänkö SAE-koodeja oikomiskojeen kontrollikäynnillä?**
 - Ei käytetä tavanomaisilla kontrollikäynneillä vaan ainoastaan silloin, kun arvioidaan valittua hoitolinjaa
 - Jos tehdään toimenpide, voidaan käyttää SXC05

Kontrollikäyntien koodeista

Huomioitavaa:

- Toimenpidekoodien käyttö perustuu potilaalle tehtävään kliiniseen työhön. Jos koodilla ei voida selkeästi kuvata kliinisen tekemisen sisältöä, ei se tuota lisäarvoa kirjaamisen näkökulmasta, eikä sitä pidä käyttää.
- Tämä on usein tilanne erilaisten kontrollien yhteydessä erikoisalasta riippumatta: kontrolli ei ole toimenpide. Jos ei ole muuta kirjattavaa toimenpidettä, ei kirjata mitään koodia.
- Sellaiset tekemiset, joille ei ole koodia, kirjataan vapaana tekstinä.
- Jos tehdään tutkimus tai terveystarkastus, käytetään SAA- tai SAB-koodeja

Muutokset SJF-koodeihin

SJF Oikomishoidon tarpeen arviointi.

Lisäys: Oikomishoidon tuloksen arvioinnin ja lopputarkastuksen yhteydessä käytetään SAE-koodeja.

- Poistunut: SJF01 Oikomishoidon tarpeen arviointi. Hammaslääkärin tekemä seulontatutkimus. Hoidon tuloksen arviointi ja lopputarkastus.
- Uusi koodi: SJF02 Oikomishoidon seulontakäynti. Huom: Oikomishoidon tarpeen arviointi. VL2

Röntgenkoodien muutokset

- Yleisimmille natiiviröntgentutkimuksille on annettu rinnakkaiskoodit riippuen siitä, mikä taho lausuu tutkimuksen.
- Koodia, jonka nimikkeessä on '**lääkärin lausunto potilaskertomuksessa**', käytetään, kun lausunnon tutkimuksesta antaa hoitava tai hänen konsultoimansa hammaslääkäri tai lääkäri.
- Koodia, jossa mainitaan '**radiologinen lausunto**' käytetään, kun tutkimuksen lausunto tulee radiologilta, radiologiaan erikoistuvalla riippumatta radiologin peruskoulutuksesta tai esim. sonografilta radiologiselta osastolta.
- Aiemmin käytössä olleet koodit ovat nyt käytössä tutkimuksilla, joihin tulee radiologinen lausunto. Näin ollen hammaslääkärit, jotka itse lausuvat natiivitutkimuksensa, käyttävät uusia rinnakkaiskoodeja.
- Röntgenlausuntojen toimenpidepalkkiot säilyvät ennallaan.

Röntgenkoodien muutokset: asiakasmaksut ja SV-korvaukset

- Asiakasmaksujen määräytymiseen ei tullut muutoksia. Maksut peritään per kuva tai per kuvaus, asiakasmaksuasetuksen 9§, 2 momentti, kohta 1 a ja b.
- **Kela** on vahvistanut natiivitutkimusten rinnakkaiskoodeille sekä hammaslääkärin että radiologin lausumana samat korvaustaksat, jotka ovat olleet kyseisillä tutkimuksilla aiemminkin.
- Ainoastaan Bite-Wing -kuvan korvaustaksa on muutettu kolmeen euroon aiemman kuuden euron sijasta. Samalla on muutettu Bite-Wing-kuvauksen korvauskäytäntö. 1.1.2023 alkaen jokainen Bite-Wing-kuva selvitetään korvattavaksi erikseen koodilla EB1SA tai EB4VA. Korvaus maksetaan jokaiselta käynnillä otetulta Bite-Wing-kuvalta riippumatta otettujen kuvien lukumäärästä.

Esimerkkejä rinnakkaiskoodeista

Koodi	Nimike	Koodi	Nimike
EB1VA	Hammasröntgen, lääkärin lausunto potilaskertomuksessa	EB1AA	Hammasröntgen, radiologinen lausunto
EB2VA	Hammasröntgen, lisäkuva, lääkärin lausunto potilaskertomuksessa	EB1CA	Hammasröntgen, lisäkuva, radiologinen lausunto
EC1VA	Hampaiston ja leuan panoraamatomografia, lääkärin lausunto potilaskertomuksessa	EB1HA	Hampaiston ja leuan panoraamatomografia, radiologinen lausunto
EB4VA	Hammasröntgen, Bite-Wing- kuva hampaiston sivualueelta, lääkärin lausunto potilaskertomuksessa	EB1SA	Hammasröntgen, Bite- Wing-kuva hampaiston sivualueelta, radiologinen lausunto

Kysymys: Röntgentutkimuskoodin valinta

Röntgenkuvaa ottaessa ei kuvaaja useinkaan tiedä, kuka kuvan tulee lausumaan. Miten valitaan koodi, ja pitääkö se muuttaa, jos lausuja onkin muu kuin alun perin valittu?

- Kuvantamisen arkiston mallia vielä rakennetaan. Tällä hetkellä ohje, että koodi laitetaan parhaan arvion mukaan, eikä sitä jälkikäteen muuteta (jos on jo lukkiutunut ja/tai laskutettu, eli muutos aiheuttaisi hankaluuksia).
- Vaikka olisi valinnut koodin ”hammaslääkärin lausunto”, ja lopulta tuleekin radiologinen lausunto, se ei vaikuta kuvan ja lausunnon näkymiseen kuvantamisen arkistossa.
- Palkkio lausunnosta ei liity itse toimenpidekoodiin, vaan palkkiokoodiin. Se voidaan laittaa lausunnon tekemisen yhteydessä. Lausunnotte ei ole erillistä THL-koodia.
- Kelan korvaus edellyttää aina jonkin tahon lausuntoa tutkimuksesta

Miten koodataan röntgenkuvan lausunto (THL ja palkkiokoodi)? 1/2

- THL:n toimenpideluokituksessa ei ole erillisiä lausuntokoodeja hammaslääkärille.
- Kelalla ei ole erillistä korvaustaksaa lausunnolle. Jokainen röntgenkuva, josta haetaan korvausta pitää lausua.

TKHL 305 Konsultaatio tai lausunto

- Sisältää hoito-ohjeet ja/tai kirjallisen lausunnon, myös hampaiston röntgentutkimuksesta. Konsultaatiopalkkion maksaminen edellyttää, että hoito-ohjeet antava hammaslääkäri kirjaa ne potilasasiakirjoihin. Röntgentutkimuksesta laaditun lausunnon on oltava koko hampaiston käsittävä. Mikäli samalla kertaa lausutaan useampia röntgenkuvia, maksetaan palkkio kerran. Myös vakuutuslaitokselle ja viranomaisille annettavat lausunnot kuuluvat tähän toimenpiteeseen.
- Palkkio maksetaan erikoishammaslääkärille 1,5-kertaisena.

Miten koodataan röntgenkuvan lausunto (THL ja palkkiokoodi)? 2/2

TKHL 429 Vaativa lausunto röntgentutkimuksesta

- Tavanomaista vaativampi lausunto röntgentutkimuksesta. Esim. lausunto hampaiston ja leukojen KKTT-tutkimuksesta (yksi leukapuolisko).
- Palkkio maksetaan 1,5-kertaisena erikoishammaslääkärille, joka on suuntautunut hammaslääketieteelliseen radiologiaan.

TKHL 528 Erittäin vaativa lausunto röntgentutkimuksesta

- Esim. lausunto hampaiston ja leukojen KKTT-tutkimuksesta (kaksi tai useampi leukapuolisko) tai muu useisiin eri röntgentutkimuksiin perustuva erittäin vaativa lausunto.
- Palkkio maksetaan 1,5-kertaisena erikoishammaslääkärille, joka on suuntautunut hammaslääketieteelliseen radiologiaan.

WYA30 Erityisjärjestelyitä vaativan potilaan hoito

Koodi poistunut THL luokituksesta:

- Koodin käyttötarkoitusta on ollut haastavaa määritellä ja sen käytössä on ollut suurta variaatiota.
- THL toimenpidekoodien tarkoitus on kuvata itse toimenpidettä (mitä potilaalle tehtiin), eikä erityisjärjestely ole varsinaisesti sellainen.
- Potilaiden hoitoon tarvittava aika saattaa vaihdella monista eri syistä samankin potilaan tai toimenpiteen kohdalla, eikä tätä ole helppoa tai edes mielekästä määritellä erillisellä toimenpidekoodilla.
- Koodi tulee näkyviin myös Omakantaan ja ”erityisjärjestelyjä vaativa” määrittely on aiheuttanut potilaiden taholta palautetta, erityisesti kun sitä on käytetty pelkopotilaiden hoidossa. (Pelon hoidolle on tulossa oma koodistonsa)

Muita kysymyksiä suun terveydenhuollon toimenpide- ja palkkiokoodista

Tutkimus, tarkastus ja hoidon tarpeen arvio

- Miten koodit eroavat käytännössä? Mikä ammattiryhmä käyttää?
- **SAA Tutkimus ja hoitosuunnitelma**
 - Tutkimustoimenpiteet ovat kokonaisuuksia, joihin sisältyy aina anamneesi, **taudinmääritys** ja hoitosuunnitelma.
 - Hammaslääkärien tutkimuskoodi, koska sisältää taudinmäärityksen
- **SAB Suun terveystarkastus**
 - Sisältää suun, hampaiden ja kiinnityskudosten nykytilan kuvauksen ja kehittyvän hampaiston kyseessä ollen hampaiden puhkeamisen määrityksen. Ei sisällä taudinmääritystä.
 - Vastaa muuten pääosin SAA02-tutkimusta, mutta ei sisällä taudinmääritystä. Ensisijaisesti suuhygienistien käyttämä tarkastuskoodi.
- **SAD Suun terveydenhuollon hoidon tarpeen arvio**
 - Hoidon tarpeen arviointi on kliininen toimenpide. Edellyttää potilasasiakirjamerkintöjä, *ei kuitenkaan status- tai indeksimerkintöjä*. Sisältää suun, hampaiden ja kiinnityskudosten nykytilan kuvauksen mukaan lukien suun ehkäisevän hoidon tarpeen arvion.
 - Ensisijaisesti seulontakoodi suuhygienisteille ja hammashoitajille. Ei sisällä taudin määritystä

SAA01 Suun tutkimus, suppea

Käytetäänkö koodia, jos potilas tulee paikkaukseen ja edellinen hammaslääkäri on jo todennut karieksen ja paikkaushoidon tarpeen?

- Ei SAA01-koodia.

Entä lohkeaman yhteydessä esim. lohkeamaklinikalla?

- Voi käyttää SAA01-koodia

Liittyykö SAA01-koodiin palkkiokoodi?

- 226 Suppea osatutkimus tai muu kestoltaan vastaava tutkimus. Esim. riskipotilaan uusintatarkastus ja tapaturmapotilaan jälkitarkastus. *Huom: kontrolleista ei THL:n koodia.*
- 456 Kiireellistä ensiapua tarvitsevan potilaan tutkimus: Kiireellistä ensiapua tarvitsevaksi potilaaksi katsotaan potilas, joka ensiapua tarvitsevana otetaan vastaanotolle noin vuorokauden kuluessa siitä, kun hän ottaa yhteyttä terveystieteiden keskukseseen. Sisältää tarvittavien tutkimusten lisäksi vähäiseksi katsottavat ensiapuluonteiset toimenpiteet esim. täytteen, hampaan tai proteesin terävän reunan hiomisen. Hampaan avaus ja lääkehoito, välittömästi ihon tai limakalvon alla olevan märkäpesäkkeen avaaminen tai punktoiminen, limakalvossa, ientaskussa tai hampaiden välissä näkyvissä olevan vierasesineen poisto, verenvuodon tyrehdyttäminen ja/tai muut vastaavat toimenpiteet käyntikerralta. Sisältää tarvittaessa jatkohoitoon ohjauksen.

Mitä koodia käytetään koululaisten terveystarkastuksesta?

- Käytettävä koodi on **SAB03** tai **SAD**-koodit tilanteesta riippuen.
- **SAB03 Suun terveystarkastus**
 - Sisältää suun, hampaiden ja kiinnityskudosten nykytilan kuvauksen (status, indeksit) ja kehittyvän hampaiston kyseessä ollen hampaiden puhkeamisen määrittämisen. Ei sisällä taudinmäärittäystä.
 - Kun shg/hh tekee lakisääteisiä suun terveystarkastuksia 0-17 vuotiaille
- **SAD01 tai 02 - Suun terveydenhuollon hoidon tarpeen arvio, perustaso ja laaja**
 - Ei tehdä tarkkaa statusta tai määritetä indeksejä.
 - Esim. asumispalvelu yksiköissä, joissa suuhygienisti tekee arvion ikääntyvän suusta, tai koululaisen riskipotilaan käynti, kun tehdään muutaman hampaan kariesarvio, ehkäisevän hoidon tarvearvio ja annetaan terveysterveystarvontaa. Seulontakoodi.

SAB03 Suun terveystarkastus ja SDA01-05 Parodontologinen hoito

SAB30 Suun terveystarkastus: Pitääkö tehdä aina status- ja indeksimerkinnät vai riittääkö tiivistelmän kirjaaminen statuksen osalta?

- Statusmerkinnät tulee kirjata rakenteisesti statuspohjalle, jotta siirtyy tietorakenteisiin. Tiivistelmä ei siis riitä.

Koodataanko paron ylläpitopotilaan nykytilan kartoitus SAB03-koodilla vai sisältyykö SDA parodontologinen hoito -koodiin?

- Ei sisälly SDA-koodiin. Jos tutkitaan, niin terveystarkastus tai tutkimuskoodi.

SAB03 Sisältää suun, hampaiden ja kiinnityskudosten nykytilan kuvauksen ja kehittyvän hampaiston kyseessä ollen hampaiden puhkeamisen määrittämisen.

SDA02 Biofilmin/plakin ja plakkiretentioiden (paikkaylimäärien, hammaskiven tai vastaavan) poisto käyntikerralta. Juurenpintojen puhdistus. Hoitoon liittyvä ohjaus, neuvonta ja ylläpitohoito. Kesto vähintään 10 min. SDA-koodit ovat aikaperusteisia.

WZC00 hoidon suunnittelu tai konsultaatio

- Konsultaatio käsitteenä kuvaa terveydenhuollon **ammattihenkilöiden välistä vuorovaikutustilannetta** potilaan hoidon toteuttamiseksi. Kyseessä ei ole suoraan potilaaseen kohdistuva toimenpide.
- Koodilla ei ole vaativuusluokkaa -> ei asiakasmaksua.
- WZC00-koodin käytön yhteydessä **konsultoiva hammaslääkäri** tekee kirjauksen potilaan hoitokertomukseen Konsultaatio-otsikon alle. WZC00-koodin käyttöalue on siis ammattilaisten välinen konsultaatio.
- Potilasasiakirja-asetuksen 15 §: ”Hoitovastuussa olevan terveydenhuollon ammattihenkilön tulee tehdä potilaskertomukseen merkinnät potilaan taudinmäärityksen tai hoidon kannalta merkittävästä puhelinneuvottelusta sekä muusta vastaavasta konsultaatiosta ja hoitoneuvottelusta. Merkinnöistä tulee käydä ilmi konsultaation tai neuvottelun ajankohta, asian käsittelyyn osallistuneet sekä tehdyt hoitoratkaisut ja niiden toteuttaminen. Jos konsultaatio tapahtuu siten, että potilas voidaan tunnistaa, myös konsultaation antajan tulee 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa tehdä potilasasiakirjoihin merkinnät antamastaan konsultaativastauksesta tai hänelle tulee muutoin jäädä antamansa vastauksen tiedot.”

WZC00 konsultaatio ja palkkiokoodi 305

Jos antaa konsultaatioapua kollegalle / suuhygienistille muun käynnin lomassa, käytetäänkö vain palkkiokoodia 305, vai lisätäänkö myös WZC00? Entä jos konsultaatiolle on varattu erillinen lyhyt aika?

- Pieni neuvonta muun työn lomassa ei oikeuta toimenpidetikoodin käyttöä. Jos konsultaation on enemmän aikaa vievää ja on esim. varattu erillinen aika, sitä voi käyttää. Myös asiakirjamerkinnot tulee tällöin tehdä.

Jos erikois- tai perehtynyt hammaslääkäri tekee lähetepotilaan kirjallisen hoitosuunnitelman laittaako hän 307 ja WZC00?

- Tutkimuskoodeihin SAA01-03 sisältyy myös hoidon suunnittelu ja hoitosuunnitelma. Palkkioiden osalta tutkimus- ja hoitosuunnitelmakoodit ovat erilliset. Jos kyseessä on erillinen kirjallinen hoitosuunnitelma toisen hoitamalle potilaalle, esim. erikoisalakohmainen hoitosuunnitelma lähetepotilaalle, käytetään koodia WZC00 ja palkkiokoodia 307

Erikoishammaslääkärin tutkimus vs konsultaatio

SAA03 on erikoisalakohtainen tutkimus. Mitä merkitään, jos ei tee laajaa tutkimusta vaan vain esim. tutkitaan tiettyä aluetta, käykö konsultaatiokoodi WZC00?

- Tällöin kyseessä on suppea tutkimus SAA01. Konsultaatio edellyttää ammattilaisten välistä kommunikaatiota.
- Jos EHL tutkii ongelmakohdan sekä antaa vastauksen ja lähettävä hammaslääkäri hoitaa, voi käyttää WZC00. Jos EHL hoitaa, käytetään SAA01.

EHL konsultaatio oikomishoidossa

Mitä koodia tulisi käyttää, kun hoitava hammaslääkäri konsultoi paikan päällä olevaa oikojaa joko jo käynnissä olevasta hoidosta, tai tehdään yhdessä uusi hoitosuunnitelma (tarkastellaan kipsimalleja ja rtg kuvia, tehdään kliininen tutkimus).

- Jos kyseessä konsultaatio, käytetään konsultaatiokoodia WZC00. Konsultaation tekijä (EHL) kirjaa koodin ja konsultaativastauksen. Hoitava hammaslääkäri (HLL) kirjaa vapaaseen tekstiin, että on konsultoitu.
- Jos tehdään uusi tutkimus ja hoitosuunnitelma, käytetään SAA03 koodia, jonka EHL kirjaa.

Oikomishoidon erikoishammaslääkärin palkkiot:

Kun kyse on konsultaatiosta: TKHL 305 Konsultaatio tai lausunto

- Sisältää hoito-ohjeet ja/tai kirjallisen lausunnon, myös hampaiston röntgentutkimuksesta. Konsultaatiopalkkion maksaminen edellyttää, että hoito-ohjeet antava hammaslääkäri kirjaa ne potilasasiakirjoihin. Röntgentutkimuksesta laaditun lausunnon on oltava koko hampaiston käsittävä. Mikäli samalla kertaa lausutaan useampia röntgenkuvia, maksetaan palkkio kerran. Myös vakuutuslaitokselle ja viranomaisille annettavat lausunnot kuuluvat tähän toimenpiteeseen.
- Palkkio maksetaan erikoishammaslääkärille 1,5-kertaisena

Kun kyse on erikoisalakohtaisesta tutkimuksesta ja hoitosuunnitelmasta (kts. tarkemmat tekstit Lääkärisopimuksesta)

- Valitaan sopiva tutkimuskoodi: TKHL 303 / 416 / 516
- Valitaan sopiva hoitosuunnitelmakoodi: TKHL 204 / 307 / 409 / 457
- Mikäli samalla tehdään työsuunnittelu, valitaan sopiva työsuunnittelukoodi: TKHL 309 / 428 / 462

Hoitavan hammaslääkärin palkkio TKHL 305, kun kyse on vaativasta erikoisaloiden suunnittelusta ja hoitava hammaslääkäri osallistuu suunnitteluun:

TKHL 457 Vaativa erikoisaloiden suunnittelu

- Vaativalla erikoisaloiden suunnittelulla tarkoitetaan vaativaa erikoisaloiden hoitosuunnitelmaa, joka perustuu TKHL 516 tutkimukseen.
- Jos suunnitteluun osallistuu useampia hammaslääkäreitä, hoidon suunnittelusta vastaavan hammaslääkärin toimenpide on TKHL 457 ja muiden suunnitteluun osallistuneiden toimenpide on TKHL 305.
- Palkkio maksetaan kliinisten alojen erikoishammaslääkärille 1,5-kertaisena

SBB10 Hampaiston jäljennökset

Mitkä/missä tapauksissa käytetään?

- Vain jos jäljennöksille on erityinen käyttötarve, esim. vahaus tai hoidon seuranta
- **Ei käytetä** alkumalleilla tai proteettisen rakenteen, purentakiskon tai oikomiskojeen valmistamista varten otetuista jäljennöksistä.

SGA02-05 Juurikanavien avaus ja laajennus

Jos juurikanavia joudutaan avaamaan ja laajentamaan useammalla käynnillä, laitetaanko jokaiselle käynnille SGA-koodi vai vasta käynnille, jolla kanavat valmiiksi laajennettu?

- THL:n avauskoodit ovat aikaperusteisia. Kirjataan siis SGA02-SGA05 Hampaan juurikanavien avaus ja laajennus jokaiselta avaus- ja laajennuskäyntikerralta erikseen käytetyn ajan mukaisesti.
- Avauskoodit ovat myös hammaskohtaisia. (Jokaiselle hoidettavalle hampaalle juoksee periaatteessa oma aika, jotka yhteensä eivät voi ylittää kokonaisuuteen käytettyä aikaa.)

Juurihoitokoodien käytön erot (THL, liitto, Kela)

- Kelan korvaus noudattaa THL:n sovellusohjetta, korvataan jokaiselta avauskerralta hammaskohtaisesti
- Palkkio avauksesta määräytyy kanavien lukumäärän mukaan, ja merkitään kun laajennus on tehty valmiiksi.

SXA20 Suun alueen paikallinen lääkehoito

Milloin käytetään?

- Käytetään, kun kyse (akuutin) sairauden hoidosta ja siihen sairauteen tarkoitettusta lääkkeestä.
- Esim. aftageelin laitto voisi olla tällainen
- Ei tarkoita esim. kariesen pysäytyshoitoa tai ehkäisevää hoitoa. Kaikkiin hoitokäynteihin sisältyy ehkäiseviä toimenpiteitä. Erillisiä ehkäisevän hoidon toimenpidekoodeja käytetään todetun riskin yhteydessä. Fluori- ja klooriheksidiinilakkaus sisältyy tavanomaisiin ehkäisevän hoidon toimenpiteisiin.

Puudutuskoodit WX110 ja WX290 1/2

Sisältävätkö poistokoodit (EBA00 jne.) puudutuksen, vai tuleeko puudutuskoodi laittaa erikseen?

- Puudutus merkitään erikseen ja maksu sen mukaisesti. Huom: Mahdollinen ompelu sisältyy E-alkuisiin koodeihin.
- Kela ei maksa erillistä sairausvakuutuskorvausta kirurgisten toimenpiteiden yhteydessä tehdystä puudutuksesta tai ompelusta, koskee myös hampaan poistoa.

Käytetäänkö puudutuskoodia (WX110, WX290) vain kerran käyntikertaa kohti?

- Käytetään leuanpuoliskoa kohden kerran käyntikerralla.
- Palkkiokoodi 224 (puudutus) merkitään käyntikertaa kohti.

Puudutuskoodit WX110 ja WX290 2/2

Kun laittaa pintapuudutuksen ja puudutuksen, laitetaanko molemmat koodit?

- Molemmista koodi, yksi toimenpidepalkkio
- Potilasasiakirjoihin molemmat koodit, mutta Kelalta haetaan korvausta vain yhdestä koodista leukapuoliskoa kohden, jos ei tehdä kirurgista toimenpidettä samaan leukapuoliskoon

Jos puudutan kaksi hammasta saman leuan eri puolilta, miten laitan koodit?

- Molemmista puudutuskoodi ja vain toisesta toimenpidepalkkio
- Potilasasiakirjoihin molemmat koodit, Kelalta haetaan korvausta molemmista leukapuoliskoista, jos kumpaankaan puoliskoon ei tehdä kirurgista toimenpidettä

Korottavan hampaan hionta ensiapukäynnillä

Jos potilas käy päivystysajalla ja saa purentavaivaansa jumppaohjeita tai korottavaa hammasta hiotaan, niin onko sallittua kirjata SAA01 suppea tutkimus ja SHA purentafysiologinen hoitokäynti?

- Kyseessä ensiapuluonteinen käynti. Kirjataan SAA01 suppea tutkimus, joka sisältää myös vähäiseksi katsottavat ensiapuluontoiset toimenpiteet.
- Purentafysiologinen hoito edellyttää diagnostisoitua toimintahäiriötä, purennan sairautta tai vammaa. Korottavan paikan tai hampaan hionta ei kuulu tähän.

SJC40, Kiinteän oikomiskojeen purkaminen, suppea ja SJC50 Kiinteän oikomiskojeen purkaminen

Teksti nyt:

SJC40: Enintään 6 kiinnikettä tai 6 kiinnitystä retentiolangalla leukaa kohden.

SJC50: Vähintään 7 kiinnikettä tai 7 kiinnitystä retentiolangalla leukaa kohden.

- Tarkoittaa vain purkamista, ei kiinnittämistä
- Selvennetään tekstiä jatkossa:
 - Enintään 6 kiinnikkeen tai retentiolankakiinnityksen purkaminen leukaa kohden.
 - Vähintään 7 kiinnikkeen tai retentiolankakiinnityksen purkaminen leukaa kohden.

Aktivaattorin valmistus ja sovitus

Otetaan jäljennös molemmista hammaskaarista aktivaattoria varten ja konstruktio purenta vahalla. Täytetään lähete hammaslaboratorioon työtä varten. Aktivaattori sovitetaan seuraavalla käynnillä. Mitä merkitään käynnillä 1 ja mitä käynnillä 2?

- Jäljennöksistä ja jäljennöskäynnistä ei koodia. Suuhun sovittaessa vaativa irtokojeen suuhun sovitus ja käytön opetus SJB10.

Purennan korotus paikkamateriaalilla oikomishoidossa

Voidaanko purennan korotuksen koodeja (SHC01, SHC02, SH03) käyttää oikomishoidossa? Potilaalle on diagnosoitu syväpurenta ja purenta joudutaan korottamaan hoidon ajaksi ja hoidon mahdollistamiseksi.

- Ei purennankorotuskoodeja väliaikaiselle korotukselle
- Purennan korotuskoodia ei käytetä oikomishoidossa. Purennan korotuskoodia käytetään purentafysiologisessa hoidossa.

Purennan korotus paikkamateriaalilla vai hampaan paikkaus?

- Mitä toimenpidekoodia käytetään purennan korotuksesta paikkamateriaalilla, jos samalla paikkaa hampaita?
 - Jos kyseessä paikkaus, käytetään paikkauskoodia.
 - Jos pelkästään korotettavien hapaiden lukumäärä on alle 4, ja purentafysiologisen hoidon kriteerit täyttyvät, voidaan käyttää SHA (purentafysiologista) koodia. Jos kriteerit eivät täyty, kirjataan vapaana tekstinä.

EBA15 hampaiston saneeraus

Vähintään **neljän** hampaan poisto leukaa kohden

Jos samasta leuasta poistetaan hampaita eri kerroilla, laskutetaanko molemmilla kerroilla saaneerauskoodi EBA15?

- Merkitään ja laskutetaan käyntikertakohtaisesti käynnillä poistettujen hampaiden lukumäärän mukaan.
- 217 palkkiokoodi jokaisesta hampaasta erikseen
- Kelan korvauskäytännössä EBA15 sisältää kaikki samalla käynnillä samasta leuasta poistetut vähintään neljä hammasta, jotka yksittäin poistettuina olisi merkitty koodeilla EBA00, EBA05 tai EBA30

Entä jos osa saneeratuista hampaista ovat vaativia poistoja, onko sille olemassa eri koodi?

- Vaativa poisto merkitään omalla koodillaan EBA05 (465), eikä sisällytetä saneerauskoodiin.
- HUOM! Potilasasiakirjoissa on oltava merkinnät mahdollisista vaikeuttavista/komplisoivista tekijöistä ennakkoon jo hoitoa suunniteltaessa tai toimenpiteen kuluessa.

Jos poistaa 4 hammasta, joista 1 on vaativa ja 3 ”tavanomaista”? Entä jos poistaa 5 ja kaikki ovat tavanomaisia?

- Jos kolme normaalia ja yksi vaativa, merkitään kaikki omilla koodeillaan (EBA00 x3 + EBA05)
- Jos normaalia poistoja neljä tai enemmän leukaa kohden, merkitään EBA15x1, palkkiokoodi 217x5

Voiko shg käyttää maitohampaan poistossa EBA00 koodia?

- Jos hammas ei ole luussa kiinni, kyseessä ei ole hampaan poisto. Jos kyse hampaan irrottamisesta ikenestä, kirjataan käyntitietoihin vapaana tekstinä. Tämä koskee myös hammaslääkäreitä. Kela ei korvaa suuhygienistin hampaanpoistoa.
- Periaatteessa kaikkia koodeja voi käyttää kaikki ammattiryhmät, jos ne kuvaavat sellaista työtä, johon kyseisellä henkilöllä on koulutus ja osaaminen.

Voiko suuhygienisti käyttää SDA-koodia, jos hammaslääkäri diagnosoinut kiinnityskudossairauden?

- Kyllä ja vain silloin, kun hammaslääkäri tehnyt diagnoosin ja shg toteuttaa hoitosuunnitelmaa
- Kelan korvaus SDA-hoidosta edellyttää hammaslääkärin parodontologista tutkimusta ja diagnoosia sekä määräystä suuhygienistin antamaan parodontologiseen hoitoon

Hammashoitolan ulkopuolella tehtyt käynnit 1/2

- Hammashoitolan ulkopuolella tehtyt käynnit merkitään käynneiksi potilaan luona (esim. koti, asumispalveluyksiköt, vuodeosastot), paitsi pop-up-toiminta esim. koululaistarkastusten yhteydessä.
- Kela korvaa hammaslääkärin, suuhygienistin tai erikoishammasteknikon käynnin erikseen jokaiselta potilaalta myös silloin, kun samassa laitoksessa tutkitaan tai hoidetaan useaa potilasta

Hammashoitolan ulkopuolella tehtyt käynnit 2/2

- THL koodi WYA 20, käynti potilaan luona: tähän linkitetty tilapäisen kotisairaanhoidon maksut. Muita toimenpidemaksuja ei peritä ja varmistettava, ettei peritä ”tuplamaksuja”. Ks alla.
- **pitkäaikaista kotisairaanhoidoa** saava asiakas; suun th ammattilaisen käynti potilaan kotona sisältyy pitkäaikaisen kotisairaanhoidon maksuun
- **tilapäisen kotisairaanhoidon**/kotihoiton asiakas tai ei ole kotiin annettavaa palvelua; voidaan periä enintään asiakasmaksuasetuksen 3§:n 2 momentin mukainen maksu = tilapäisen kotisairaanhoidon maksu
- **Tehostettu /ympäri vuorokautinen asumispalvelu**; suun th ammattilainen tulee tehostettuun palveluasumisyksikköön, niin voidaan periä tilapäisen kotisairaanhoidon maksu
- **Pitkäaikainen laitoshoido**; suun th ammattilaisen käynti potilaan luona sisältyy pitkäaikaisen laitoshoidon maksuun

Valokuvauskoodit ja asiakasmaksut

- EB1S1, EJ1S1, EJ2S1, QA1S1, QA7S1 ja QA9S1
- Koodi merkitään jokaisesta kuvausalueesta erikseen
- Jokaista kuvausalueen koodia käytetään vain kerran käyntikertaa kohti, vaikka samalta kuvausalueelta otettaisiin useampi kuva
- Yhdellä käynnillä peritään valokuvauskoodeihin perustuva vaativuusluokan mukainen toimenpidemaksu asiakkaalta vain yhden kerran, vaikka kuvia otettaisiin monta

Miksi uniapneakiskon toimenpidepalkkio on 706 eli paljon korkeampi kuin aktivaattorin teon toimenpidepalkkio 413?

TKHL 413 Keskivaikean oikomishoidon hoitokäynnin toimenpiteet

- Aktivaattorin tai vastaavan kojeen sovitus ja käytön opetus tai sen hionnat ja säädöt.
- Kiinteän kojeen valmistus / leuka, enintään 6 kiinnikettä.
- Kiinteän oikomiskojeen kaaren irrotus ja/tai uudelleen aktivointi ja kiinnitys.
- Tehdas- tai laboratoriovalmisteisen linguaali- tai palatinaalikaaren etsauskiinnitys tai sementointi.
- Hammaslääkärin tekemä linguaali- tai palatinaali- ym. kaari juotoksineen.
- Ekstraoraalivedon kasvokaaren sovitus ja/tai vetojärjestelyt ja käytön opetus.
- Hammaslääkärin tekemä oikomiskojeen korjaus.

TKHL 706 Purentakiskon tai uniapneakiskon valmistus ja suuhun sovitus

Sisältää kaikki tähän liittyvät toimenpiteet, kuten esim. kiskon hionnan erillisillä käynnillä.

TKHL 520 Erityisjärjestelyjä vaativan potilaan hoito ja TKHL 205 esilääkitys

”Esilääkityksen käyttö ei tarkoita siis suoraan 520 käyttöä?”

TKHL 205 Potilaan esilääkitys

- I.m.- i.v.- p.r. ja p.o.-lääkitys jälkivalvontoineen.

TKHL 520 Erityisjärjestelyitä vaativan potilaan hoito

- Paikallisesti on laadittava kirjalliset ohjeet hammaslääkäreiden yhdenmukaisten menettelytapojen varmistamiseksi.
- Käytettäessä koodia TKHL 520 koodin kanssa voidaan käyttää myös muita tämän liitteen mukaisia toimenpidekoodeja.
- Hoito- ja huoltolaitoksessa tai terveystieteiden keskuksen vuodeosastolla pysyvästi hoidossa olevien potilaiden hoitokäynniltä palkkio maksetaan 1,5-kertaisena riippumatta siitä, missä hammashoito suoritetaan.

Kiitos!

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

Suomen Hammaslääkäriliitto
Finlands Tandläkarförbund

Kela|Fpa[®]

HYVIL